

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN**
Avdelning 2
Rotel 202

DOM
2007-02-05
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
20346-05

KLAGANDE

TeliaSonera Sverige AB, 556430-0142

Ombud: Bolagsjuristerna Peter Holm och Stefan Johansson,
TeliaSonera Sverige AB, Stab Juridik, 123 86 Farsta

MOTPART

Post- och telestyrelsen
Box 5398
102 49 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Post- och telestyrelsens beslut den 19 augusti 2005, se bilaga 1
Diariernr 05-1072/23

SAKEN

Förpliktelse enligt 5 kap. 1 § lagen (2003:389) om elektronisk kommunika-
tion - LEK

DOMSLUT

Länsrätten upphäver det överklagade beslutet.

Länsrättens beslut om inhibition den 29 september 2006 upphör därmed att
gälla.

Dok.id 181959

Postadress
Box 17106
104 62 Stockholm

Besöksadress
Krukmakargatan 19

Telefon
08-720 90 00
E-post: lansrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-720 93 00

Expeditionstid
måndag - fredag
09:00-15:00

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN****DOM**Sida 2
20346-05**YRKANDEN**

TeliaSonera Sverige AB (TeliaSonera) yrkar att länsrätten upphäver det överklagade beslutet.

Post- och telestyrelsen (PTS) bestrider bifall till överklagandet.

GRUNDER M.M.

TeliaSonera anger som grunder för sitt yrkande *att* det inte finns något behov av den beslutade förpliktelsen i Sverige, *att* förpliktelsen har fått en för omfattande utformning och därför strider mot kravet på proportionalitet i 1 kap. 2 § LEK samt *att* staten har en skyldighet att upphandla tjänsten, eftersom detta är särskilt påkallat med hänsyn till kostnaderna för tillhandahållandet.

Till stöd för sin talan anför **TeliaSonera** bl.a. följande. PTS förefaller inte ha gjort någon närmare kartläggning av alternativa accessformer eller någon utredning och analys av andra relevanta frågor av vikt för beslutet. Det kan ifrågasättas om PTS handläggning uppfyller de krav på noggrannhet, kommunikation och motivering av beslut som följer av förvaltningslagen för ett ärende av denna komplexa och ingripande karaktär.

PTS bedömer i beslutet att det i avsaknad av en USO-förpliktelse finns en risk för att vissa kundgrupper, företrädesvis i glesbyggda områden där kostnaderna för tillhandahållandet är betydligt högre än i andra områden, inte skulle erbjudas en anslutning till ett överkomligt pris och att denna risk är tillräckligt stor för att ett behov av en förpliktelse skall anses föreligga. Det är dock inte så regleringen är uppbyggd. Det är först om det kan konstateras att tjänsterna inte är tillgängliga till överkomligt pris, som det finns behov av en förpliktelse. Det är inte tillräckligt att myndigheten utifrån allmänna

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 3
20346-05

antaganden om teleoperatörers kommersiella intressen bedömer att det utan en förpliktelse finns risk för att tjänsten inte längre finns tillgänglig. PTS har inte ifrågasatt om tjänsten nu finns tillgänglig till ett överkomligt pris. PTS antaganden om utvecklingen utan en USO-förpliktelse kan också starkt ifrågasättas.

Mobiltelefonin täcker idag i princip hela Sveriges befolkning. Utöver TeliaSonerans fasta nät som också täcker hela Sveriges befolkning finns enligt TeliaSonerans bedömning alternativa fasta anslutningsformer (kabel-TV-nät, fibernät m.m.) som täcker över två miljoner hushåll. Tillgången på ändamålsenlig infrastruktur är så god att det på goda grunder kan antas att rimliga krav på telefonianslutningar i geografiskt bestämda punkter till överkomliga priser tillgodoses genom marknadens försorg. PTS har överhuvudtaget inte genomfört en utredning av vilka alternativa anslutningsformer som finns och vilken betydelse dessa har för bedömningen av behovet av en USO-förpliktelse. TeliaSonera anser sammanfattningsvis att det för närvarande inte finns något behov av en sådan förpliktelse som PTS ålagt TeliaSonera. Därmed saknas också rättslig grund för PTS beslut.

Det borde vara ostridigt mellan parterna att det enligt 5 kap. 1 § första stycket LEK inte finns grund för det överklagade beslutet om det inte behövs ett USO-beslut för att respektive samhällsombudstjänst skall finnas tillgänglig till överkomligt pris. Någon form av behovsprövning förefaller PTS också ha gjort, även om något underlag för prövningen inte finns redovisat i ärendet. TeliaSonera håller med om PTS bedömning att aktörer inte är intresserade av att bedriva verksamhet om det inte finns kommersiella incitament. Det bör dock understrykas att en USO-förpliktelse inte innebär att *varje* begäran om anslutning skall tillgodoses. Det är endast en *rimlig* begäran som behöver tillgodoses. Det är oklart om PTS bedömning innebär att myndigheten anser att det utan ett USO-beslut finns en inte oansenlig risk att TeliaSonera inte erbjuder konsumenter anslutning till över-

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 4
20346-05

komligt pris i fall där en sådan begäran skulle anses som rimlig enligt USO-regleringen. PTS riskbedömning är inte förenlig med förarbetsuttalandena. I den mån rena riskbedömningar skall godtas som tillräckliga för reglering måste krävas att det föreligger en påtaglig risk att rimliga krav på anslutningar inte tillgodoses i en viss större omfattning. Det kan inte vara tillräckligt att detta förekommer i några enskilda fall bland de 5,3 miljoner PSTN-abonnemang som finns för hushåll och företag. PTS måste åtminstone göra sannolikt att ett beaktansvärt antal konsumenter inte skulle få en rimlig begäran om telefoni med föreskrivna kapacitetskrav tillgodosedd utan ett USO-beslut. Enligt TeliaSonera föreligger inte en sådan risk. Myndigheten redovisar inte de närmare omständigheterna i de klagomål myndigheten erhållit. Det går därför inte att bedöma vilken relevans dessa klagomål har för prövningen i målet. I den mån PTS anser att dessa klagomål har relevans utgår TeliaSonera från att de ges in till länsrätten och att PTS redogör för omständigheterna i varje enskilt fall.

Det strider mot lagen att ålägga ett företag att tillhandahålla USO-tjänster inom områden där det kommer att tillhandahållas anslutningar även utan en förpliktelse. Såvitt framgår av beslutet har PTS inte ens övervägt frågan om förpliktelsen bör begränsas till vissa geografiska områden. Det är uppenbart att den ålagda skyldigheten har fått en för omfattande utformning även i förhållande till de behov som myndigheten själv anser föreligga. Den åtgärd som PTS vidtagit strider därmed mot kravet på proportionalitet i enlighet med 1 kap. 2 § LEK. Enligt TeliaSonerans uppfattning finns det ingen grund för en förpliktelse inom sådana områden där ett behov kan tänkas uppstå i en framtid. Enbart påståenden från en myndighet är givetvis inte tillräckligt som underlag för ingripande förpliktelser mot enskild. PTS påståenden om att det varken är möjligt eller lämpligt att begränsa förpliktelsen saknar all grund.

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN****DOM**Sida 5
20346-05

PTS synes inte ha övervägt om någon annan än TeliaSonera kan utses till USO-operatör eller om förpliktelsen kan delas mellan flera företag.

En bedömning av om tillhandahållandet skall anses oskäligt betungande skall ske med utgångspunkt i den beräknade nettokostnaden för tillhandahållandet. Någon sådan utredning har PTS inte genomfört. Därmed kan frågan om det föreligger en skyldighet för staten att upphandla tjänsten inte bedömas på föreliggande utredning. TeliaSonera har inte fått del av PTS beräkningar. Möjligen inskränker sig dessa beräkningar till konstaterandet att COMPIS-kalkylen totalt sett visar överskott. Enligt TeliaSonera är denna omständighet inte relevant för bedömningen av om förpliktelsen är oskäligt betungande för TeliaSonera.

Det finns inget stöd i artikel 9 i Europaparlamentets och Rådets direktiv 2002/22/EEG av den 7 mars 2002 om samhällsomfattande tjänster och användares rättigheter avseende elektroniska kommunikationstjänster, det s.k. USO-direktivet för att ålägga det utsedda företaget att hålla överkomliga priser. Om det överklagade beslutet står fast är det vid en senare tillämpning möjligt för PTS att med beslutet som grund tvinga TeliaSonera att ändra sin prissättning av en enskild anslutning under åberopande av att det begärda priset inte är överkomligt. Detta strider mot USO-direktivet. Det var därför fel av myndigheten att ålägga TeliaSonera att tillhandahålla tjänsten till överkomliga priser.

Med anledning av den oklara formuleringen i lagen och av det bristfälligt motiverade beslutet är konsekvenserna av att TeliaSonera i beslutet ålagts att tillhandahålla tjänsten till överkomligt pris mycket svåra att förutse. Kravet att säkerställa överkomliga priser åvilar staten och kan som sådant inte övervältras på ett enskilt rättssubjekt. Slutsatsen är att förpliktelsen att tillhandahålla anslutningar till överkomliga priser inte får innebära någon begränsning av USO-operatörens prissättning.

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 6
20346-05

En jämförelse av det materiella innehållet i artiklarna 3, 4 och 9 i USO-direktivet ger klart stöd för att USO-förpliktelserna som sådana skall säkerställas av medlemsstaterna till överkomliga priser (art. 3), att den nu aktuella förpliktelsen (art. 4) vid behov skall åläggas ett enskilt företag och att artikel 9 reglerar sätt på vilket medlemsstaterna kan säkerställa överkomliga priser i landet. I artikel 9.2-9.4 anges de prisreglerande åtgärder som kan åläggas enskilda företag. Det finns inget utrymme i direktivet att direkt ålägga ett enskilt företag att hålla överkomliga priser.

Den närmare innebörden av rimliga krav på en anslutning framgår vare sig av USO-direktivet eller av förarbetena. Enligt TeliaSonera kan det inte vara ett rimligt krav att TeliaSonera t.ex. skall anlägga ett parallellt nät för att tillhandahålla en anslutning. Mot bakgrund av det knapphändigt formulerade beslutet är det emellertid omöjligt att förutse hur PTS kommer att bedöma liknande fall. En annan fråga som kan komma att prövas mot bakgrund av tolkningen av rimliga krav och som kan få avsevärda ekonomiska konsekvenser för TeliaSonera är om det är en rimlig begäran att anslutningen skall möjliggöra ADSL. Den överklagade förpliktelsen kan därför medföra att TeliaSonera tvingas till avsevärda investeringar.

Mot bakgrund bl.a. av hur kostnadsaspekten skall bedömas enligt direktivet har PTS under alla förhållanden inte uppfyllt sin utredningsskyldighet eller bevisbörda för att den beslutade förpliktelsen kan meddelas utan föregående upphandling. Det har ankommit på PTS att antingen närmare beräkna nettokostnaden för tillhandahållandet eller att avstå från att ålägga en USO-förpliktelse.

Argumentet att vissa samhällsfunktioner riskerar att inte längre vara tillgängliga för många människor är undermåligt underbyggt och ohållbart. USO-direktivets rätta genomförande är inte heller beroende av något beslut

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN****DOM**Sida 7
20346-05

av PTS. PTS påstående om nödvändigheten av beslutet för efterlevnaden av EG-rättslig reglering är felaktigt.

PTS anför i huvudsak följande till stöd för sin inställning. Syftet bakom hela regleringen avseende samhällsomfattande tjänster är att tillförsäkra medborgarna en miniminivå vad gäller dessa tjänster. Var och en skall i vart fall ha tillgång till, i det här fallet, anslutning till en fast punkt, dvs. fast telefoni. Vid genomförandet av detta syfte skall medlemsstaterna givetvis sträva efter minsta möjliga menliga inverkan på konkurrensen, vilket även USO-direktivet uttalar. Konkurrensfrämjande åtgärder är emellertid inte det primära syftet med regleringen. Syftet är istället primärt att tillförsäkra tillgång för alla och envar till den grundläggande tjänsten telefoni.

Aktuell förpliktelse innebär att den förpliktade skall uppfylla rimliga krav på anslutning till det allmänna telefont nätet via en fast nätanslutningspunkt. Fråga är alltså om tillhandahållande av anslutning, s.k. access, till en fast punkt till skillnad från exempelvis mobil. Kravet på tillhandahållande av själva anslutningen gäller endast det allmänna (fasta) telefont nätet och omfattar inte andra typer av elektroniska kommunikationsnät. Att anslutningen skall tillhandahållas till fast anslutningspunkt innebär att anslutningen skall ske till en geografiskt bestämd punkt. Förpliktelsen är teknikneutral på det sättet att tekniken bakom anslutningspunkten kan variera mellan ledning eller radioväg. Själva anslutningen skall dock avse en fast nätanslutningspunkt. Avsikten med regleringen är att trygga en uppkoppling som medger funktionell tillgång till Internet. Det finns inga begränsningar avseende den teknik med vilken tillhandahållandet skall ske. Trådbunden såväl som trådlös teknik är tillåten. Den ålagda förpliktelsen att tillhandahålla aktuell anslutning innebär egentligen inte något nytt för TeliaSonera. Enligt tidigare gällande tillståndsvillkor var tjänsten prisreglerad, vilket den emellertid inte är idag. Det överklagade beslutet innebär således ingen betungande förändring för TeliaSonera.

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 8
20346-05

Ett faktiskt marknadsmisslyckande på så sätt som TeliaSonera synes mena är inte en förutsättning för en tillämpning av 5 kap. 1 § LEK. Varken av ordalydelsen i USO-direktivet eller LEK följer att ett sådant misslyckande utgör en förutsättning för att åläggande skall kunna ske. Ifrågavarande förpliktelse rör en av de mest grundläggande tjänsterna. Att kräva att konsumenter först skall stå utan tillgång till en sådan tjänst rimmar mycket illa med syftet bakom regleringen och kan rimligen inte varit dess intention. PTS uppfattning är att redan en risk måste vara tillräckligt för ett åläggande. Detta kan inte heller anses innebära en motsättning till att regleringen skall bygga på att marknaden i första hand skall ta hand om tillhandahållandet på egen hand. PTS har erhållit ett antal klagomål med anledning av vägran från TeliaSonera att tillhandahålla aktuell anslutning.

PTS har med stöd av 5 kap. 1 § LEK bedömt att ett behov av en förpliktelse föreligger. På det sätt regleringen är utformad är frågan huruvida en enskild begäran om tillhandahållande av den ålagda tjänsten är rimlig en annan. Det ligger inte inom ramen för denna bedömning att redogöra för enskilda klagomål som myndigheten har erhållit.

Det är varken möjligt eller lämpligt att begränsa skyldigheten på så sätt som TeliaSonera önskar. Enligt LEK skall den förpliktade uppfylla rimliga krav på anslutning. Någon geografisk begränsning finns inte, vilket måste innebära att *samtliga* sådana krav skall uppfyllas oberoende av var konsumenten bor. Mot bakgrund av LEK:s bakomliggande syfte att tillvarata konsumenternas intresse avseende urval, pris och kvalitet, kan PTS inte heller i övrigt se att förpliktelsen i fråga skulle strida mot 1 kap. 2 § LEK. Tilläggas kan att myndigheten valt att varken ålägga pristak eller förbjuda bolaget att differentiera sina priser. Bolaget har således möjlighet att möta konkurrensen i de områden det eventuellt behövs. PTS har i sin bedömning således gjort en avvägning mellan allmänintressen och konkurrensaspekter och därvid fun-

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 9
20346-05

nit att den aktuella förpliktelsen utgör en rimlig avvägning mellan dessa två intressen.

PTS vidhåller sammanfattningsvis uppfattningen att det varken av bestämmelsens ordalydelse, dess förarbeten eller av proportionalitetsprincipen följer att det klart skall definieras var behov finns och att förpliktelsen sedan skall gälla endast i dessa exakt specificerade områden. Av artikel 8.1 i USO-direktivet följer att en förpliktelse, oavsett om den åläggs ett eller flera företag, skall täcka hela det nationella territoriet.

Det kan konstateras att de andra nätägare som erbjuder nätkapacitet och som TeliaSonera hänvisar till överhuvudtaget inte tillhandahåller anslutning. Näten i fråga har inga accesser till slutanvändare. Inte heller mobiloperatörerna tillhandahåller den aktuella tjänsten anslutning till det allmänna telefont nätet via fast anslutningspunkt. Myndighetens beslut har föregåtts av vederbörlig utredning och PTS har i lämplighetsbedömningen beaktat olika operatörers tillhandahållande av fast anslutning till det allmänna telefont nätet. Att utreda även operatörer som inte tillhandahåller fast anslutning är inte relevant. De operatörer som i dagsläget tillhandahåller den anslutning som förpliktelsen avser utgör en mycket liten del av marknaden och tillhandahållande sker i begränsad omfattning. Att ålägga dessa marknadsaktörer en förpliktelse vore i detta fall svår försvarbart vid en avvägning mellan konkurrens- och allmänintresse. Vad PTS har beaktat vid lämplighetsbedömningen är förekomst av sådana alternativa operatörer som idag erbjuder relevant anslutning. Det är PTS slutsats att TeliaSonera är den aktör som har bäst förutsättningar och därmed är bäst lämpad att uppfylla förpliktelsen.

En nettokostnadsberäkning utgör inte ett krav för att ålägga förpliktelsen. PTS har efter beräkningar gjort bedömningen att ett åläggande som det aktuella inte kan vara oskäligt betungande för TeliaSonera. Till grund för

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 10
20346-05

denna bedömning ligger uppgifter om intäkter och kostnader avseende tillhandahållande av aktuella anslutningar tagna ur en finansiell redovisning (de s.k. COMPIS-kalkylerna) som bolaget självt har lämnat in till PTS. Dessa uppgifter är tillräckliga för att göra bedömningen att förpliktelsen inte är oskäligt betungande. PTS har således uppfyllt utredningsskyldigheten.

Av PTS beslutsunderlag framgår bl.a. att TeliaSonera totalt sett erhållit kostnadstäckning för anslutningen i fråga, inklusive avkastning på investerat kapital.

Det är omöjligt att i beslutet närmare definiera innebörden av överkomligt pris och rimliga krav. Bedömningarna måste istället göras inom ramen för PTS tillsyn. Det framgår tydligt av LEK och artikel 4.1 jämförd med 3.1 i USO-direktivet att aktuell förpliktelse förutsätter att tjänsten skall tillhandahållas till överkomligt pris. Detta följer även av att en förpliktelse utan någon som helst innebörd för priset förlorar en mycket stor del av sitt värde för den som tvingas betala flera tusentals kronor för en anslutning.

I författningskommentaren till 5 kap. 1 § LEK uttalas uttryckligen att tillhandahållandet av anslutningen skall ske till överkomligt pris. Vare sig bestämmelsens ordalydelse eller dess förarbeten medger någon annan tolkning. Det saknas utrymme att tolka gällande svensk rätt på sätt som TeliaSonera gör. Att USO-direktivet, liksom övriga EG-direktiv på marknaden, är riktat till medlemsstaterna är ointressant. Kravet på tillhandahållande till överkomligt pris har inte de konkurrensbegränsande och snedvridande effekter som TeliaSonera beskriver.

Den närmare innebörden av vad som utgör rimliga krav måste göras mot bakgrund av omständigheter i enskilda fall, såsom exempelvis läge, av-

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN****DOM**Sida 11
20346-05

stånd, tillgänglighet, kostnader m.m. Den ålagda skyldigheten innebär inte att TeliaSonera måste uppgradera sitt telefonnät till xDSL-kvalitet.

Det förhållandet att det överklagade beslutet föregåtts av en period där den aktuella frågan varit oreglerad skall på intet sätt uppfattas som att behov och intresse av förpliktelsen nu inte längre finns.

Syftet med USO-regleringen är att för medlemsstaternas invånare säkra tillgång till en miniminivå av vissa grundläggande tjänster. Tillgång till den mest grundläggande av dessa tjänster, anslutning till det allmänna telefonnätet via en fast anslutningspunkt, är för många människor en förutsättning för att i krissituationer kunna nå samhällets alarmeringstjänst och andra viktiga samhällsfunktioner. Den av PTS beslutade regleringen utgör en förutsättning för Sveriges efterlevnad av den EG-rättsliga reglering landet är skyldigt att uppfylla.

Länsrätten har i beslut den 29 september 2006 funnit att det överklagade beslutet tills vidare inte skall gälla.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av det överklagade beslutet.

Länsrätten gör följande bedömning.

Genom det överklagade beslutet har TeliaSonera förpliktats att till överkomligt pris uppfylla rimliga krav på anslutning till det allmänna telefonnätet till en fast nätanslutningspunkt i stadigvarande bostad eller fast verksamhetsställe åt var och en som begär det, en s.k. USO-förpliktelse. Fråga i målet är om PTS har haft fog för att ålägga TeliaSonera en sådan förpliktelse.

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 12
20346-05

TeliaSonera har i sitt överklagande ifrågasatt bl.a. om USO-regleringen är uppbyggd på sådant sätt att det är tillräckligt att PTS bedömer att det finns en risk för att vissa kundgrupper inte kommer att tillhandahållas fast telefoni för det fall en förpliktelse inte åläggs. Bolaget anser att ett behov av en förpliktelse föreligger först om det kan konstateras att tjänsterna inte är tillgängliga till överkomligt pris samt att något sådant behov för närvarande inte finns. PTS har anfört att ett faktiskt marknadsmisslyckande inte är en förutsättning för att myndigheten skall kunna besluta om en förpliktelse och att stöd för en sådan tolkning inte finns vare sig i USO-direktivet eller LEK.

USO-direktivet bygger på tanken att det som ett led i liberaliseringen av sektorn för telekommunikationer, den ökade konkurrensen och ett allt större urval av kommunikationstjänster måste skapas ett gemensamt regelverk som garanterar tillhandahållandet av vissa grundläggande samhällsomfattande tjänster (jfr ingressens punkt 1). I direktivet åläggs medlemsstaterna därför att säkerställa att vissa tjänster görs tillgängliga med viss angiven kvalitet för samtliga slutanvändare inom deras territorium oberoende av geografisk belägenhet samt att de mot bakgrund av särskilda nationella förhållanden tillhandahålls till ett överkomligt pris (art. 3.1). Medlemsstaterna skall själva besluta om vilket tillvägagångssätt som är mest effektivt och lämpligt för att säkerställa genomförandet av de samhällsomfattande tjänsterna med beaktande av principerna om objektivitet, insyn, icke-diskriminering och proportionalitet. Medlemsstaterna skall därvid sträva efter minsta möjliga snedvridning av marknaden, samtidigt som de skall beakta allmänintresset (art. 3.2). Medlemsstaterna får utse ett eller flera företag som skall säkerställa att de aktuella tjänsterna tillhandahålls, så att hela det nationella territoriet kan täckas (art. 8).

Den svenska lagstiftaren har valt att genomföra skyldigheten att säkerställa ett tillhandahållande av samhällsomfattande tjänster genom bestämmelser i

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 13
20346-05

5 kap. LEK. I 5 kap. 1 § LEK har det såhunda införts en möjlighet för ansvarig myndighet att, om det behövs för att vissa angivna samhällsomfattande tjänster skall finnas tillgängliga till överkomliga priser, förplikta den som bedöms lämplig för det att till överkomligt pris tillhandahålla tjänsterna.

Utredningen om elektronisk kommunikation uttalade i delbetänkandet Lag om elektronisk kommunikation (SOU 2002:60) bl.a. följande. Förhoppningen är att marknaden själv skall uppfylla behovet och se till att de angivna tjänsterna tillhandahålls. Det är först när marknaden misslyckas med detta som förpliktelser om tillhandahållande av samhällsomfattande tjänster skall införas (s. 434). Vidare uttalade utredningen följande. Den som bedöms lämplig för det kan förpliktas att tillhandahålla sådana tjänster, om det behövs för att slutanvändare skall ha tillgång till dem till ett överkomligt pris. Det finns alltså inte någon generell skyldighet för vissa operatörer att svara för tjänsteutbudet. Tvärtom bygger regleringen på att marknaden skall tillhandahålla tjänsterna utan ingripande från myndigheterna. Först om så inte sker skall myndigheten tillse att tjänsterna tillhandahålls slutanvändarna av en eller flera som bedömts lämpliga för ändamålet (s. 621 f.).

I regeringens förslag till lagstiftning (prop. 2002/03:110) har redovisats att PTS i sitt remissyttrande över utredningens förslag ansåg att ett marknadens misslyckande med att tillhandahålla de angivna tjänsterna inte skulle vara en förutsättning för myndighetens ålägganden (a. prop. s. 216). I propositionen har regeringens lagförslag sammanfattats på följande sätt. När marknaden inte tillgodoser behovet av en samhällsomfattande tjänst skall ansvarig myndighet kunna förplikta den som är lämplig att tillhandahålla tjänsten (a. prop. s. 216). Vidare anges i propositionen att det EG-rättsliga regelverket skall tillämpas när marknaden av olika skäl inte löser en tillgångsfråga till en samhällsomfattande tjänst (a. prop. s. 217). I författningskommentaren till 5 kap. 1 § LEK (a. prop. s. 382) upprepas vad som sagts i utredning-

LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN

DOM

Sida 14
20346-05

en, dvs. att regleringen bygger på att marknaden skall tillhandahålla tjänsterna utan ingripande från myndigheterna och att myndigheten, först om så inte sker, skall tillse att tjänsterna tillhandahålls slutanvändarna av en eller flera som bedöms lämpliga för ändamålet.

Enligt länsrättens mening talar den språkliga utformningen av 5 kap. 1 § LEK och de förarbetsuttalanden som här redovisats för att den svenska lagstiftarens avsikt har varit att säkerställandet av tillhandahållandet av de samhällsomfattande tjänsterna i första hand skall ske genom fri konkurrens på marknaden och att ett myndighetsingripande skall ske först i samband med ett faktiskt marknadsmisslyckande, dvs. om det kan konstateras att marknaden inte klarar att tillhandahålla tjänsterna till överkomliga priser. Då det, för det fall en förpliktelse skall utfärdas, skulle röra sig om ett betungande beslut för den berörda operatören, får det ankomma på PTS att presentera utredning som ger stöd för att de faktiska förhållandena på marknaden är sådana att en förpliktelse är motiverad.

PTS har som motivering till varför en förpliktelse behövs angett att det finns ett minskat kommersiellt intresse för att tillhandahålla aktuell anslutning i glesbebyggda områden och att det därav följer en risk för att vissa kundgrupper inte erbjuds anslutning till ett överkomligt pris för det fall en förpliktelse inte åläggs. Den bedömningen delades, vid samrådsförfarandet inför PTS beslut, av Konsumentverket. PTS har vidare gjort bedömningen att risken i dagsläget är tillräckligt stor för att ett behov av en förpliktelse skall anses föreligga.

Länsrätten instämmer i PTS bedömning såtillvida att det rent allmänt, på grund av bristande kommersiella incitament, kan antas vara mindre intressant för teleoperatörer att investera i glesbygden. Emellertid anser länsrätten att ett generellt antagande om hur marknads aktörer kan befaras komma att agera inte ensamt kan anses innebära att ett marknadsmisslyckande före-

**LÄNSRÄTTEN I
STOCKHOLMS LÄN****DOM**Sida 15
20346-05

ligger och att grund därmed finns för att en USO-operatör skall utses. I målet finns inte heller, enligt länsrättens mening, tillräckligt underlag för att det skall vara möjligt att konstatera att de faktiska förhållandena på marknaden i dagsläget är sådana att vissa kundgrupper inte tillhandahålls aktuell anslutning till överkomligt pris. Sammanfattningsvis har PTS inte presenterat tillräckligt underlag till stöd för att ett marknadsmisslyckande skett och att ett behov av en förpliktelse därmed föreligger. Vid sådant förhållande har myndigheten saknat fog för beslutet att utse en USO-operatör. Redan av den anledningen skall det överklagade beslutet upphävas.

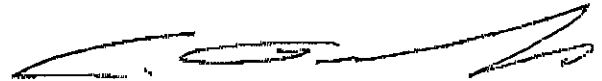
Vid denna utgång saknas anledning att pröva övriga av TeliaSonera framförda invändningar mot beslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3109/1a).

Annika Sandström

chefsrådman

Christian Groth

chefsrådman

I avgörandet har också deltagit nämndemännen Maj Malmström, Barbro Ramström och Lars Uebel. Föredragande har varit Karolina Asp.